

Од увидот во Единствениот национален електронски регистар на пропис (ЕНЕР), почнувајќи од јули 2017 година забележливо е зголеменото ажурирање преку приопштување до стручната и пошироката јавност на најновата предлог-законска регулатива од надлежност на различните државни институции, вклучувајќи го и Министерството за правда. Во текот на октомври во ЕНЕР беа објавени предлог-Законот за изменување и дополнување на Законот за Судскиот совет, предлог-Законот за Советот за утврдување на факти и покренување на постапка за утврдување одговорност за судија, предлог-Законот за бесплатна правна помош, како и предлог- Законот за изменување и дополнување на Законот за судовите. Сиве овие законски проекти претставуваат дел од владиниот „План 3-6-9“, и од штотуку дефинираната Стратегија за реформа на правосудниот систем, чијашто подготовка е во нејзината завршна фаза.

Независност

Претседателите на Врховниот суд и Судскиот совет во одвоени посети на Основниот суд Гевгелија

Претседателот на Врховниот суд Јово Вангеловски заедно со раководителот на информатичката служба во судот го посети Основниот суд во Гевгелија, со цел да се изврши проверка на исправноста на Автоматизираниот информациски систем за управување со судските предмети (АКМИС).⁵ Истиот ден претседателот и двајца членови на Судскиот совет го посетија судот во Гевгелија, за да извршат увид во постапката за издадената наредба на судијката Злата Попова по барање на СЈО да се изврши претрес во работните простории и домот на поранешниот претседател на Основниот суд Скопје 1, Владимир Панчевски. Во дел од медиумите и јавноста следеа реакции дали на овој начин се врши мешање во одлуките на Основниот суд во Гевгелија, што беше жестоко демантирано.⁶

Оставка на В.Д. претседателот на Основниот суд Скопје 1 Скопје, Стојанче Рибарев

В.Д. претседателот на Основниот суд Скопје 1 Скопје Стојанче Рибарев на 20 октомври 2017 година до Судскиот совет достави писмено известување дека од истиот ден се наоѓа на отворено

⁵ http://www.sud.mk/wps/portal/vsrm/sud/vesti/4abad687-abd0-455a-ab42-cd2b6f8ea8e0!/ut/p/z1/rVJdT4MwFP01PJJEkY_62C2MOZ2Lsgn0ZSIQtuobHRM_fWWJxONMDPvU29yPnpuDqloRlSyVmyYEpVko70n1F27gW0DvoN7HD6NgPjg4eUNAFa9FPUBggkg2s9_RhTRTKpabVFSH9OdyNblqwHNMTEgrjKuJDOg5YOSBtgsZbmLPZOIOZi24zD9si0zy63ULThnMEOnV2ciR8IZ6GgoYPd_-GVix6dDkERbeF8Wi-nEA7LyrxyCH60F0TdsBT-hlAwOpT55-McE0x8O30LMnAsdeuXDW_dC-dlQR3QJrcN8PN9oWaa2ppBFheKztDVVvOz3iOiSVVLxN4Xif2IZXa5KfP1uyo_RgxmMU3xaFmWEm0_P7UK1/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/?urile=wcm%3Apath%3A%2Fpublic_mk%2Fsud%2Fpocetna%2Fvesti%2F4abad687-abd0-455a-ab42-cd2b6f8ea8e0

⁶ http://sud.mk/wps/portal/ssrm/sud/vesti/0557cfed-7c69-49ba-8c22-cddbe9beaf1d!/ut/p/z1/rVPbUslwEP0aHmMuTZr2EZGLyM3BCs1LJ21SqeJLJVbl6w2OMw6gIIN52p05e_bs2SwUcAxFLstsIk1W5PLZ5qFwI7dJKfLuUMdr3_ioGICncT94wJRTONoFNHHf54B-4PqtBkgCB4rj9Y9QQJHKZmGmMfWxpTbRfFZB6xdVQYsi0SaXFVTqtckqCDHGk1QrwBXPB9SPJfASQkCiVkz9WMSUqy3diskUDDXGmlHFAEexBhQrF8TYpkqlhMeaOoq7-_IP9W3lo19eFX3VhWGIU_aJUy3ELsehW6HVWl8B_VaDW0Ads6p3T4YtK7LM9CsM8ml1tysdnmmRjDjrsDdGA_UYVTrRoNBGOJtkq-jowTRJ1pO9JVDHY4ZcoHnYBdqj6fAt1sHKSbSZ5T7khEYkjNnOD5Aj11o0Ql6fiF9-9QvsleaPS2XompPqciNfjNw_B-3ZHnJqlvrTqxcaaYgy9MCjv9UupgHc895z8As7dYdGrbLHis31z1go01Hjz4AG2Xe6Q!!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/?urile=wcm%3Apath%3A%2Fsovet_mk%2Fsud%2Fpocetna%2Fvesti%2F0557cfed-7c69-49ba-8c22-cddbe9beaf1d

боледување и дека негова замена ќе биде судијката Диана Груевска Илиевска. На 25 октомври 2017 година Рибарев до Судскиот совет достави писмено известување дека поднесува оставка на функцијата од лични причини и по неговото разрешување ќе продолжи да ја извршува функцијата судија на Врховниот суд.⁷

Непристрасност и одговорност

Истрага за можни злоупотреби во АКМИС системот

На 10 октомври 2017 година претседателот на Комисијата составена од Министерството за правда извести дека е завршена истрагата, односно ревизијата врз работењето на АКМИС системот во скопскиот кривичен суд за периодот на 2016-та и 2017 година, во кој со овој суд раководеле претседателите Панчевски, Михајлова и Рибарев, . Нанев посочи дека тој и членовите на Комисијата проверувале предмети иницирани од СЈО и извршиле анализа на записниците, бидејќи постоеле сомневања и индиции во начинот на кој биле распределувани судските предмети, но дека е невозможно за еден ден да се утврди дали постои злоупотреба, и дека за таа цел тие побарале акти кои ќе покажат дали системот работи законски. Инаку, за сомневањата за злоупотреби на АКМИС системот проговори и заменик-министерот за правда, Оливер Ристовски.⁸

Извршен претрес во канцелариите и домот на поранешниот претседател на Основниот суд Скопје 1 Владимир Панчевски од страна на СЈО

Медиумите пренесоа дека во Основниот суд Скопје 1 од страна на тимот на СЈО бил извршен претрес во канцелариите на поранешниот претседател Владимир Панчевски и на двајца информатичари, кој траел речиси пет часа. Истовремено, медиумите пренесоа дека во меѓувреме бил извршен и претрес во домот на Панчевски. Неофицијално, истражителите на СЈО ги одзеле сите потребни документи и податоци од неговиот личен компјутер. Според Специјалната јавна обвинителка Катица Јанева, се работи за предистражна постапка во која се осомничени Панчевски и двајца информатичари, а во врска со злоупотреба на компјутерскиот систем при распределбата

⁷ http://sud.mk/wps/portal/ssrm/sud/vesti/ba7112bc-4640-414f-b7cc-4dda1b79b3f2!/ut/p/z1/tVJbT8lwFP41e2zarmXtHic6FhSQwJT1hbRbB1N2AepQf73lyQgRNGhfmpN8t3PyQQFnUFSyLRbSFHUIV3ZOHDf3epQifovueP_aR0FMSTi-n2LKKHz8CujhEbeAUez5UejGMYHiNP8BCijSyjRmCZnt3WozL58dtH3JHNTUqTaVdFCrt6ZwkJIMY1elgHoUAYppDhRL7ZhIEivmK5K7e7kmLTKYEEEx1msOMHFzS-ESKN7hINUei8RHCmF5GP843z4--uYFyPLFOUhiLdinxSgKmbW4wZ2Aj91JZDXaQu9gXNWb0I588ssNoiOHgyVCfKHdafilh53 I2YXy XMNtBV3N4PuYGFipVmCosprOPtR1yy1eFqvRWARXfDgvxo4-4sON2VccvlGqverleh1Fd9N89J-b2S1-ADqEk1v/dz/d5/L2dBISevZ0FBIS9nQSEh/?urile=wcm%3Apath%3A%2Fsovet_mk%2Fsud%2Fpocetna%2Fvesti%2Fba7112bc-4640-414f-b7cc-4dda1b79b3f2

⁸ <http://www.sudstvo.mk/2017/10/10/%D0%BB%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%80-%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D0%B2-%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D0%B0%D0%BA%D0%BC%D0%B8%D1%81-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC/>

на случаите, а особено на оние од СЈО. Јанева пред новинарите искажа сомневање и дека судијата Панчевски како претседател на судот оддавал службени тајни на лица од надвор.⁹

Обвинителниот акт за „Триста“ правосилен, одбиени приговорите на одбраната во „Трезор“

Во врска со овој предмет, Основниот суд Скопје 1 соопшти дека донел решение жалбата да се отфрли како неоснована со образложение дека во делот на правната поука е наведено дека против ова решение не е дозволено право на жалба. Обвинетиот Поповски се товари за злоупотреба на службената положба и овластување со што при набавката на 300 возила за МВР го оштетил буџетот за 450 илјади евра овозможувајќи им на неколку компании да го добијат тендерот иако немале најниска понуда. Поповски бараше прислушуваниите разговори да не бидат доказ против него, барање кое кривичниот совет при Основниот суд Скопје 1 го прифати, но по жалба на СЈО Апелациониот суд донесе решение со кое одлучи прислушуваниите разговори да можат да се користат во судската постапка.

Судот исто така соопшти дека советот за оценка на обвинителниот акт на предметот „Трезор“ со кој претседава судијата Горан Бошевски, ги отфрлил приговорите на тројца обвинети во предметот за набавката на опрема за прислушување како недозволен.¹⁰

Основниот суд Скопје 1 продолжува да ги отфрла „бомбите“ како докази во предметите на СЈО

Кривичниот суд во Скопје ја извести јавноста дека ги отфрлил прислушуваниите разговори кои што ги приложило СЈО како докази во обвиненијата за случаите: „Титаник“, „Титаник 2“, „Тенк“, „ТНТ“, „Тифани“ и „Тревник“. И покрај одлуката на Апелациониот суд за прифаќање на снимките во случаите „Триста“ и случајот познат како „Шамари во Центар“ во септември, Основниот суд Скопје 1 сепак продолжи да ги отфрла прислушуваниите разговори како доказ. Отфрлањето на снимките се случува во фаза на оценка на обвиненијата, којашто за најголемиот дел од нив, уште трае.¹¹

⁹

<http://www.sudstvo.mk/2017/10/05/%d0%bf%d0%b0%d0%bd%d1%87%d0%b5%d0%b2%d1%81%d0%ba%d0%b8-%d1%81%d0%b5-%d1%81%d0%be%d0%bc%d0%bd%d0%b8%d1%87%d0%b8-%d0%b4%d0%b5%d0%ba%d0%b0-%d0%bc%d0%b5%d1%81%d1%82%d0%b5%d0%bb-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4/>

¹⁰ [http://www.sud.mk/wps/portal/oskopje1/sud/vesti/1274339b-7cba-4f90-9fb7-7233625db616-7233625db616!/ut/p/z1/rVlJbslwEP2aHC1PVjtHg0loLUUtpCG-oKzgjjiBGGj5-ppTpVYFKjQ3kd4yb_Qwx3PMZboXy1SJRqZrvSfcW3ih4wC9hwc6fe4BC4DQmc8AAoLjc4BwAJif579ginkuVatWOGI32Vrki_rNgG5XGNA2ealkasC-7JQwwLSiy9t-hkiepcipfEB-IRFELNv2LLfIPNM76bW5KHBYFTq-FPBOP_wyDDSfx4Ik2oJ8WUyGAwlsCkyX0SdrwvQP96I84Eg221q_fPrHBMMfDt9CjNwbHc7KT--8G-VHlZqiS2htx_3xUsumaoWErBo8v0pbU8XrZsOZLlkiVfmu8PxfWtbWUU3tDySPvUcU9jN6mFV1TLtP_c2-IQ!!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/?urile=wcm%3Apath%3A%2Fpublic_mk%2Fsud%2Fpocetna%2Fvesti%2F1274339b-7cba-4f90-9fb7-7233625db616](http://www.sud.mk/wps/portal/oskopje1/sud/vesti/1274339b-7cba-4f90-9fb7-7233625db616!/ut/p/z1/rVlJbslwEP2aHC1PVjtHg0loLUUtpCG-oKzgjjiBGGj5-ppTpVYFKjQ3kd4yb_Qwx3PMZboXy1SJRqZrvSfcW3ih4wC9hwc6fe4BC4DQmc8AAoLjc4BwAJif579ginkuVatWOGI32Vrki_rNgG5XGNA2ealkasC-7JQwwLSiy9t-hkiepcipfEB-IRFELNv2LLfIPNM76bW5KHBYFTq-FPBOP_wyDDSfx4Ik2oJ8WUyGAwlsCkyX0SdrwvQP96I84Eg221q_fPrHBMMfDt9CjNwbHc7KT--8G-VHlZqiS2htx_3xUsumaoWErBo8v0pbU8XrZsOZLlkiVfmu8PxfWtbWUU3tDySPvUcU9jN6mFV1TLtP_c2-IQ!!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/?urile=wcm%3Apath%3A%2Fpublic_mk%2Fsud%2Fpocetna%2Fvesti%2F1274339b-7cba-4f90-9fb7-7233625db616)

¹¹ http://www.sud.mk/wps/portal/oskopje1/sud/vesti/7cb42e7a-e159-42d2-88a9-cfd4b7ffdbd6!/ut/p/z1/rVJdT8lwFP01e2x6mWPtHgsZQxSjwoT1hXRfUGXdYGVov97yZKJxw-B9u8n5uOfmYI5XmCvRyl3QslRiZ_alu2s3cBygd3BP508DYD4QuvAYgE_wsg0QjADzdV4z5pgnSld6i6PqGO9ksi5eLaiPqQVvWRaCQuarNbSAPLEjp0RgJe300OndqIUuGhJE-dmOR5GqfuWa9KZlqji9DLroDn--GXyWD4vAsSGQvYZTEbjwiw00_1GX20Z8z8sJHZCYeqPBTm5fM_Jhj_cPgWYtK_0qFVfn7rXik_6eqIKaF9mA6nGyMr9BZJIz4dZG2ocqX_Z4zU7J56exN49W_tKwqwoLevCP1MXhAwTcmp0VeLgn9CdFYrkl!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSE

Професионализам, стручност и ефикасност

Проширена истрагата за обидот за убиство на пратеникот Села и определен притвор за 4 лица

ОЈО Скопје соопшти дека донело Наредба за проширување на истрагата за обидот за убиство врз пратеникот Зијадин Села за уште 5 лица за сторено кривично дело Убиство во обид сторено во соизвршителство, од чл.123 во врска со чл. 19 и во врска со чл.22 од КЗ.¹²

Петте лица, по барање на надлежен јавен обвинител се лишени од слобода при вршење на претрес во нивните домови. Осомничените беа препознаени со помош на граѓаните по објавување на нивните фотографии. ОЈО Скопје извести и дека одлучувајќи по предлогот на надлежен јавен обвинител, судија на претходна постапка определил мерка притвор во траење од 30 дена за четири од осомничените лица. Освен ова, притвор во траење од 30 дена беше определен и за петтото лице кое беше претходно лишено од слобода за истиот настан и за кое одлуката на судот беше одложена заради влошена здравствена состојба на осомничениот.¹³

Формирана Привремена Комисија на ЈОРМ за постапување по изборни нерегуларности

ЈОРМ ја извести јавноста дека во насока на спроведувањето на локалните избори на 15 октомври 2017 година, формирало привремена Комисија за следење на евентуалните изборни нерегуларности, поврзани со кривични дела против изборите и гласањето од главата 16 од Кривичниот законик, како и други кривични дела кои би биле сторени при организирањето и спроведувањето на изборите. За нејзин претседател беше определен Џељал Бајрами, јавен обвинител во ЈОРМ.¹⁴ Комисијата одржа консултативна средба со претставници на граѓанските организации кои го следат изборниот процес, до кои Бајрами упати апел доколку имаат информации за прекршувања да поднесат информации до Комисијата.¹⁵

По завршувањето на првиот изборен ден, Комисијата извести дека ЈОРМ постапува во шест кривично-правни настани (еден во ОЈО Битола, два во ОЈО Кочани и три во ОЈО Скопје), а поради утврдено постоење на основано сомнение дека се сторени кривични дела Поткуп при избори и гласање и Изборна измама. Постојат и предистражни постапки за уште седум кривично-правни настани за кои јавните обвинителства добиле информации од МВР, граѓани или други надлежни институции. Станува збор за настани кои се случиле на територијата на ОЈО Битола, Охрид, Струга, Скопје и Кочани поврзани со делата Повреда на слобода на определување на избирачите, Поткуп при избори и гласање и Противзаконито располагање со буџетски средства за време на избори. Бајрами додаде дека на нивната електронска адреса се пристигнати многубројни пријави чии наводи ќе се разгледуваат.¹⁶ По заокружувањето на изборниот процес со вториот изборен круг, се

[h/?urile=wcm%3Apath%3A%2Fpublic_mk%2Fsud%2Fpocetna%2Fvesti%2F7cb42e7a-e159-42d2-88a9-cfd4b7ffdbd6](http://urile=wcm%3Apath%3A%2Fpublic_mk%2Fsud%2Fpocetna%2Fvesti%2F7cb42e7a-e159-42d2-88a9-cfd4b7ffdbd6)

¹² <http://jorm.gov.mk/?p=4348>

¹³ <http://jorm.gov.mk/?p=4368>

¹⁴ <http://jorm.gov.mk/?p=4300>

¹⁵ <http://jorm.gov.mk/?p=4321>

¹⁶ <http://jorm.gov.mk/?p=4336>

очекува Комисијата да излезе со нови информации за текот на постапките и евентуално отворените нови предистражни и истражни постапки.

II БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА

Бегалците Грујевски и Бошковски уапсени на аеродромот во Солун

Грчката полиција потврди дека на аеродромот во Солун со лажни бугарски пасоши ги уапсила поранешните вработени во УБК, Горан Грујевски и Никола Бошковски,¹⁷ кои почнувајќи од 18 јули 2017, кога Апелациониот суд Скопје им изрече мерка притвор беа недостапни за македонската полиција. Оттогаш нив полицијата ги бараше со меѓународна потерница за обвиненија поврзани со нелегалното прислушување или поконкретно, во врска со предметот „Тврдина- Таргет“, што се однесува на незаконското следење на комуникациите преку злоупотреба на системите во МВР и за физичко уништување на дел од опремата со која било сторено кривичното дело. Грујевски е првообвинет во предметот „Тврдина 2“ во кој Основниот суд Скопје 1 неодамна го осуди на 1 година и 6 месеци затвор за делото Фалсификување службена исправа и го прогласи за виновен за уништување докази кои би служеле во постапките во предметот „Тврдина – Таргет“.

Прифатени обвинителните акти за случаите „Тотал“ и „Труст“

Основниот суд Скопје 1 извести дека судија за оценка на обвинителен акт донел решение со кое обвинителните акти кои СЈО ги поднесе за случаите „Тотал“ и „Труст“ ги одобрил и следствено на тоа се оформени предмети кои преку АКМИС системот се распределени кај судии за понатамошно судење.

Во случајот „Тотал“ се сомничи новинарот Драган Павловиќ Латас дека како сопственик на компаниите за маркетинг и консултантски услуги „Тотал“, „Медиа Мак“, „Тотал маркетинг“ и „Медиа центар“ во периодот од 2008-2015 година одбегнал плаќање данок во вредност од околу 180 илјади евра.

Во случајот „Труст“ се обвинети директорите на компаниите „Трансмет“, „Силекс неметали“ и „Вато“ за давање лажни информации при учество на тендер за ископ на јаловина, со што обвинетите се стекнале со противправна имотна корист која изнесува 17,235 милиони евра.¹⁸

¹⁷ <http://www.telma.mk/vesti/grujovski-i-boshkovski-uapseni-vo-solun>

¹⁸ http://www.sud.mk/wps/portal/oskopje1/sud/vesti/7cb42e7a-e159-42d2-88a9-cfd4b7ffdbd6/lut/p/z1/rVJdT8lwFP01e2x6mWPtHgsZQxSJwoT1hXRfUGXdYGVov97yZKJxw-B9u8n5uOfmY15XmCvRyl3QsIRiZ_alu2s3cBygd3BP508DYD4QuvAYgE_wsg0QjADzdV4z5pgnSld6i6PqGO9ksi5eLaiPqQVvmWRaCQuarNbSApLEjp0RgJe300OndqIUuGhJE-dmOR5GqfuWa9KZlqji9DLroDn--GXYWD4vAsSGQvyZTEbjwiw00_1GX20Z8z8sJHZCYeqPBTm5fM_Jhj_cPgWYtK_0qFVfn7rXik_6eqIKaF9mA6nGyMr9BZlJZd4dZG2ocqX_Z4zU7JS6exN49W_tKwqwoLevCP1MXhAwTCmp0VeLGn9CdFYrki!/dz/d5/L2dBISevZ0FBIS9nQSEh/?urile=wcm%3Apath%3A%2Fpublic_mk%2Fsud%2Fpocetna%2Fvesti%2F7cb42e7a-e159-42d2-88a9-cfd4b7ffdbd6

Активности на Државната комисија за спречување на корупцијата (ДКСК)

На средбата одржана на 16 октомври 2017 година претседателот на ДКСК, д-р Игор Тантуровски и двајца други членови на Комисијата, и претставници од Македонскиот центар за меѓународна соработка, Транспаренси Интернешнл – Македонија (ТИМ) и од Институтот за демократија Социетас Цивилис разговараа за проектот „Јакнење на Платформата на граѓански организации за борба против корупцијата“, во која членуваат 15 граѓански организации, и активностите кои би произлегле од заедничката соработка, како и за потребата за измени и дополнувања на Законот за спречување на корупцијата, Законот за спречување судир на интереси и Законот за лобирање. Овие закони треба да се усогласат на начин кој ќе овозможи ефикасно спроведување на антикорупциските реформи во државата. Присутните се согласија дека преку заедничка соработка и поддршка, размена на искуства, знаења и експертиза во следење и анализирање на актуелните јавни политики и активности за сузбивање на корупцијата ќе се придонесе кон зголемување на капацитетот на институциите и свеста на граѓаните за борба против корупцијата.¹⁹

Дополнително, претставниците на ДКСК остварија работна средба и со г-ѓа Слаѓана Тасева, претседателка на ТИМ, на која стана збор за Законот за заштита на укажувачите, утврдување на слабостите во системските решенија, како и заедничка соработка и активности во насока на зголемување на јавната свест на граѓаните за постапување по овој закон, информирање на јавноста за правата и обврските кои произлегуваат од него, како и ефикасна заштита на укажувачите.²⁰

Конечно, доставените мислења од ДКСК во врска со изборот и разрешувањето на судиите беа разгледани од страна на Судскиот совет во рамките на неговата 264-та седница одржана на ден 4.10.2017 година.²¹

¹⁹

https://www.dksk.mk/index.php?id=34&tx_news_pi1%5Bnews%5D=345&tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=54550184ee88f617f4f82e6e046649b0

²⁰

https://www.dksk.mk/index.php?id=34&tx_news_pi1%5Bnews%5D=344&tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=2200c73c870d6abf1cc6caf06eb81674

²¹ http://sud.mk/wps/portal/ssrm/sud/vesti/2e4ff935-ac97-45d8-af8a-75bd45958143!/ut/p/z1/rVNNU9swFPwtHHyUJVuSjFVmoCFNmwsGusS6eGRHdlzwB7awob--CsNMJ4EmZahub2bfvn37VIDCFZS1GspCmbKp1Z2tYxkkwQUhiH9F3_jsXKAwInhydfndI4zAm13AhbfrCMAjGd-FGEoTzc_wNKKLPatGYD474ZtEmqWwf1D2sHtU2mTa0cNOjela7yNclzSIQmWCA0DUHKucKMJquCRWUewRv6dqsXMOYoyCjmARA-AxbNGcgFSwFQuGACIYoU3pf_mt9W_noLy9EL_0HAPKYffLYCLnL8drhGZRlVrnI5R6m2OcbJT7hLPC2FwzrFPMCyk7nutOd-9DZw26MaftPDnLQOI5u0TTFnXazpnLQWY2bpjdwTtYuEsV2e_VG2nE6YVfbZoyG_8q-n1p2h1COM6qarbJau33kbS7A3Yc-iffWhJuzeXL5Bcbetqj75CBB8oxWhXYxwcyjKAAcewGw3uVAUJaB3POVoIQRX0Y--c4fACC_pBi47Qsw_Sz47F1yal_HI_L0P7h5va6Ecbkv_xiS2v383P5jaBrTibUNZ5A1f_1NpWUcXxUwlu87mhKS2q5Px0_QYcFiGfDr9MFkOnTGJ6c_AbCDcx3/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEH/?uril=wcm%3Apath%3A%2Fsovet_mk%2Fsud%2Fpocetna%2Fvesti%2F2e4ff935-ac97-45d8-af8a-75bd45958143

Работилница за Анализа на дискреционите овластувања на носителите на јавни функции

Во периодот од 18 до 20 октомври 2017 година, работната група за спроведување на Анализа на дискреционите овластувања на носителите на јавни функции, одржа работилница на која се разгледуваа извештаите за самопроценка доставени од органите и институциите. Извештаите содржат детални одговорени прашалници за дискреционите овластувања пропишани во поединечните материјални закони, а претставуваат основа за генерална оценка на истите во системот. Анализата треба да даде препораки за нивно редуцирање, односно за разгледување на можните решенија за редуцирање на констатираните дискрециони овластувања и предлози за измени и дополнување на законите и подзаконските акти.²²

Презентирани наодите од анализите на кривичните предмети „Отпад“ и „Музеи на Македонија“

ТИМ во соработка со „Зелена Лупа“ одржаа прес-конференција на која беа презентирани наодите од анализите на кривичните предмети „Отпад“ и „Музеи на Македонија“ подготвени од страна на експерти во рамки на проектот „Сите заедно по патот до правдата“ поддржан од програмата Цивика Мобилитас. Во воведниот дел на прес конференцијата беше посочено дека граѓаните пристапиле до ова тело за да ги преиспитаат постапувањата на надлежните органи со цел да се оцени дали биле почитувани законите и дали надлежните се раководеле согласно приципите пропишани во законите. Во овие анализи се констатирани неправилности во постапките, при што тие најчесто се однесуваат на тоа дека судот не обезбедил доволно докази или пак немало основа да се утврди постоењето на кривичното дело, како и редица други неправилности.²³

АКТУЕЛНИ СУДСКИ ПОСТАПКИ

ПРЕДМЕТ „Сопот“ (КОК бр. 53/10): На расправата на ден 18.10.2017, судот ги поучи шестмината обвинети во овој процес за нивните права во постапката, и по прашање на судот обвинетите останаа на своите изјави дадени во претходаната постапка. Пред почнување на доказната постапка застапникот на обвинението предложи нови докази, материјални и вербални, и побара од судот сослушувањето на сведоците да се направи после изведувањето на материјалните докази кои се релевантни за исказот на сведоците. Во врска со новопредложените докази, одбраната побара време од судот со цел да се запознае со истите, а потоа се произнесе за нив. Рочиштето се одложи за 23.11.2017 година.

ПРЕДМЕТ „Левица“ (К.бр. 986/16): Со промена на судечкиот судија во оваа постапка, расправата за предметот започна одново. При изнесувањето на содржината на обвинителниот предлог, јавниот

²²

https://www.dsk.mk/index.php?id=34&tx_news_pi1%5Bnews%5D=346&tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=034f30763359fe55a7e27bd8f5f9c033

²³ <http://transparency.org.mk/>

обвинител кој остана на истиот обвинителен предлог, направи дополние во однос на листата на докази и на расправата достави до судот и до странките во постапката нов вешт наод и мислење. Со оглед дека на странките им е потребно време да го разгледаат новиот доказ и да се произнесат по него, расправата се одложи за 05.12.2017 година.

ПРЕДМЕТ „Насилство во Собрание“ (К.бр.1330/17): На 12.10.2017 во Основниот суд Скопје 1 беше јавно објавена и образложена пресудата против обвинетиот П.Арсов, обвинет за кривичното дело Насилство каде како оштетени беа Радмила Шеќеринска и Зоран Заев, тогаш пратеници, при што едниот од нив се здоби со тешка телесна повреда, а другиот со телесна повреда. Обвинетиот беше осуден на казна затвор во времетраење од 4 години, со тоа што му се засметува времето поминато во куќен притвор. Претходно, на расправата од 06.10.2017 обвинетиот доброволно и свесно ја призна вината и во целост го прифати обвинителниот акт. Завршни зборови дадоа јавниот обвинител кој изнесе отежнувачки и олеснувачки околности против обвинетиот и побара од судот соодветно да го казни сторителот на делото. Полномошникот на оштетените се приклучи кон завршниот збор на јавниот обвинител и побара од судот да ги упати на парница за имотно-правното барање против обвинетиот. Бранителот и обвинетиот дадоа завршни зборови во кои побараа од судот поблага казна, а обвинетиот се извини пред судот на оштетената и на целата јавност за стореното кривично дело.

ПРЕДМЕТ „Тврдина 2“ (К.бр. 1905/16): На 02.10.2017 година во Основниот суд Скопје 1 продолжи процесот за случајот „Тврдина 2“ во кој за уништување на 20 илјади списи поврзани со масовното прислушување, во отсуство му се суди на обвинетиот ексначалник на Петтата управа во МВР, кој е во бегство. Првообвинет во овој случај е поранешниот началник на Управата за безбедност и контраразузнавање, како и шест вработени во Управата. Сведоците во случајот „Тврдина 2“ потврдија дека комисија од Петтата управа во тајната база наречена „Брест“ во скопско Петровец уништила материјали кои биле од УБК. За содржината на уништените материјали, кои биле сместени во црни ќеси, сведоците истакнаа дека не знаат за што станува збор. Јавноста во неколку наврати беше исклучена од судењето бидејќи пред судот се изведуваа класифицирани документи од УБК. По барање на одбраната и на СЈО за дополнување на доказите, судењето беше одложено за 06.11.2017 година.

ПРЕДМЕТ „Божиновски“ (КОК.бр.79/16): Расправата од 16.10.2017 година започна со задоцнување од речиси еден час. Непосредно пред почетокот на расправата бранителот на обвинетиот побара одлагање поради тоа што доказите кои ги бараа претходно (пресудите од предметот „Шпион“) им биле доставени доцна, а бидејќи станува збор за обемен материјал. Расправата се одложи за 16.11. во 10:00 часот.

ОДЛОЖЕНИ РОЧИШТА: Во предметот „Павле“ (К.бр.1526/16), расправата од ден 10.10.2017 се одложи за 06.11.2017 година во 11:00 часот; во предметот „Мариглен“ (К.бр.1271/16) рочиштето од 10.10.2017 се одложи за 09.11.2017 во 12:30 заради потребата од прибавување на оригинални докази од страна на ЈО, додека во предметот „Диво насеље“ (КОК.бр.127/15) Основниот суд Скопје

1 објави дека рочиштата за објава на пресудите се одложуваат за 02.11.2017 година по барање на МВР- Бирото за јавна безбедност.²⁴

III ТЕМЕЛНИ ПРАВА

Народен правобранител

Во текот на кампањата за локалните избори, Народниот правобранител уште еднаш ја истакна важноста на почитувањето на правото на слободно изразување на волјата на граѓаните, како едно од фундаменталните човекови права, во секое демократско општество. Во таа насока, тој апелираше до надлежните органи, во рамките на нивните можности и надлежности да придонесат за спроведување избори во кои гласањето ќе се одвива слободно и непречено, во согласност со законот како и дека доследно да ги почитуваат човековите права.²⁵

Сите седум канцеларии на Народниот правобранител беа отворени за граѓаните на денот на одржувањето на двата изборни круга со цел да им се помогне во остварувањето и заштитата на нивните права. Иако ДИК извести дека при гласањето на болните, изнемоштените и раселените лица, како и на затворениците во казнено поправните установи, се одвивало без проблеми и не биле нотирани инциденти, од страна на канцеларијата на Народниот Правобранител било констатирано дека 400 затвореници не можеле да го остварат своето право на глас бидејќи ги немало во Избирачкиот список, од причина што дел од затворениците немале валидни документи за идентификација. Г. Мемети истакна дека од вкупно 1.810 осудени лица во најголемиот затвор Идризово, во Избирачкиот список биле запишани едвај половината (955 затвореници) од кои на гласање во првиот круг на локалните избори дошле 696, при што дури 273 биле вратени, поради немање важечки лични карти, па само 423 затвореници го оствариле нивното право на глас. Инаку, и пред изборите било укажано на оваа состојба, а управата на затворот била повикана да организира мобилна екипа од МВР да дојде во затворот и да ги фотографира осудените лица со истечен рок на личните карти во еден ден, на што немало позитивна реакција од надлежните.²⁶

Од канцеларијата на Народниот Правобранител реагираа и на издавањето на лични карти еден ден пред како и на самиот ден на одржување на изборите. Истакнаа дека оваа пракса е апсурдна бидејќи избирачкиот список е заклучен на 9 септември и сите граѓани на кои им се истечени документите после овој датум, веќе се избришани од него.²⁷

Слобода на изразување и плурализам во медиумите

Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги продолжи со мониторингот на изборното медиумско претставување, во согласност со одредбите од Изборниот законик што се применуваат за време на изборната кампања. Во извештајот на Агенцијата се наведува дека програмските сервиси на државно ниво, во првиот круг од локалните избори генерално обезбедиле еднакви

²⁴ <http://sud.mk/wps/portal/oskopje1/sud/vesti>

²⁵ http://ombudsman.mk/mk/novosti_i_nastani/241429/soopshtenie_po_povod_prestojnite_lokalnite_izbori_2017.aspx

²⁶ <https://sdk.mk/index.php/makedonija/273-zatvorenitsi-vrateni-od-glasane-oti-im-istekle-lichnite-karti/>

²⁷ <http://telma.mk/vesti/apsurd-e-izdavanjeto-na-lichni-karti-deneska-i-utre>

услови за пристап до сите облици на изборно медиумско претставување, а голем дел од нив вложиле напори да организираат и дебатни соочувања на учесниците во изборниот процес. Воедно се забележува и дека еден дел од кандидатите учествувале во посебните информативни емисии кај едни медиуми, додека истите тие не одговарале на поканите на други медиуми.²⁸

Врз основа на извршениот мониторинг, Агенцијата поведе прекршочни постапки против ТВ Алфа (поради необезбедување на избалансирано покривање на локалните избори во првите десет дена од изборната кампања), како и против ТВ Компани 21-М и ТВ Стар (поради емитување на платено политичко рекламирање во посебни информативни програми). Во текот на изборниот молк за вториот круг од гласањето на локалните избори 2017 година, констатирано е едно прекршување кај првиот програмски сервис на Македонското Радио (Радио Скопје). Освен ова, во последните два дена од мониторингот на изборната кампања во вториот круг од изборите, констатирано е и прекршување на лимитите за платено политичко рекламирање кај ТВ Нова. Агенцијата најави дека ќе поднесе барања до надлежниот суд за покренување прекршочни постапки.²⁹

Дискриминација

Од страна на три радиодифузери во земјата беше емитувана кампања која содржеше дискриминаторска содржина и ширеше мизогинија и сексизам, притоа прекршувајќи го Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Во кампањата, преку дискриминирање врз основа на род, еманципацијата на жените беше претставена како негативна појава, а успешните жени беа подложени на потсмев и омраза преку претставувањето на еманципацијата и професионалниот успех на жената како негативна појава.

Во текот на предизборната кампања беше регистриран и случај на говор на омраза кој омаловажува и со кој се поттикнува омраза кон маргинализирана група. Имено, на митинг кандидатот за градоначалник и досегашен градоначалник на општина Карпош, Стевчо Јакимовски, во својот говор употреби низа навредливи и деградирачки зборови со цел да го „нападне“ противкандидатот, наведувајќи дека за него се зборувало дека е хомосексуалец. Притоа, тој хомосексуалците ги нарече „најопасната мафија“, „мафија која сака да се инсталира во општина Карпош“. Ваквиот говор претставува кривично дело „Предизвикување омраза, раздор или нетрпеливост врз национална, расна, верска и друга дискриминаторска основа“ согласно член 319 од КЗ. Нему му претходеше

²⁸

<http://avmu.mk/%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%84%D1%83%D0%B7%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B2%D0%B8/>

²⁹<http://avmu.mk/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B8-%D0%B4%D0%B2%D0%B5-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%80%D1%88%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D0%B0-%D0%BD%D0%B0/>

екстензивна пропаганда против луѓето со различна сексуална ориентација забележана во печатени материјали низ општината со навредлива и вознемирувачка содржина кон ЛГБТИ заедницата.³⁰

Хелсиншкиот комитет за човекови права и Коалицијата СЗПМЗ го осудија овој настан и поднесоа кривична пријава до ОЈО за сторено кривично дело според член 319 од КЗ, за кое е пропишана казна затвор од една до пет години и го повикаа обвинителството да спроведе брза и ефикасна постапка за утврдување одговорност на сторителот, а судот да изрече соодветна мерка со што превентивно ќе се дејствува врз понатамошното ширење говор на омраза.

Право на приватност

Во рамките на проектот „Мрежа 23“ беше промовирана студијата за јавна политика „Кон граѓански паноптикон - Подобра рамнотежа меѓу заштитата на приватноста и потребата од следење на комуникациите“ подготвена од страна на здружението „Женска акција“.³¹ Оваа студија дава преглед на состојбата поаѓајќи од масовните прекршувања на човековите права и нарушувања на приватноста, заштитата на личните податоци и слободата на изразување констатирани со објавувањето на политичките „бомби“ во 2015 година преку кои беше обелоденето нелегално следење на телефонските комуникации на политичките и бизнис елити, медиумите и граѓанските активисти.

Студијата предлага соодветни мерки за спречување на злоупотребите на системите за следење на комуникациите, и тоа: да се преиспита оправданоста да се дозволува следење на комуникациите за толку широк опсег на кривични дела, врз основа на проценка дали нарушувањето на приватноста е пропорционално на тежината на кривичното дело за кое станува збор и доказите што се очекува да се соберат со посебните истражни мерки; да се оневозможи директниот пристап до содржината на комуникациите од страна на службите без тие претходно да го известат операторот и да му достават судски налог за следење; да се воведат уште една страна во постапката на одобрување на следењето комуникации што ќе ги застапува интересите на лицата чии комуникации се предлага да се следат (на пр. панел на експерти, претставник на Дирекцијата за заштита на личните податоци или Народниот правобранител); законски да се раздвојат надлежноста и прописите за следење на комуникациите при кривичните истраги, од оние од безбедносен и разузнавачки карактер; како и да се воведат и граѓанска комисија за надзор над следењето на комуникациите, која ќе ја именува Собранието од експерти и претставници на граѓанското општество. Министерот за информатичко општество и администрација Дамјан Манчевски се заложи дека ќе ги вклучи препораките во законските измени за следење на комуникациите.³²

Затворени институции

³⁰ <http://mhc.org.mk/announcements/650?locale=mk#.WgTQZtCnHIU>

³¹ http://www.merc.org.mk/Files/Write/00001/Files/Network23/studies/Kon-gragjanski-panoptikon-ramnoteza-pomegiu-sledenje-na-komunikaciite-i-privatnosta_MK.pdf

³² <http://www.merc.org.mk/aktivnost/31/potrebna-e-ramnotezha-pomegiu-privatnosta-i-potrebata-za-sledenje-na-komunikaciite-istranzhuvanje>

Комитетот за превенција на тортура (КПТ) на Советот на Европа во извештајот објавен на 12 октомври 2017 година, чишто наоди произлегоа од посетата на РМ во декември 2016, изразува критика за начинот на кој се третираат затворениците и за затворските услови во КПД Идризово, кој прифаќа 60 отсто од затворените лица во земјата. Во извештајот се наведува дека затворските услови забележани во Идризово може да се сметаат за нехумани, особено имајќи го предвид и ниското ниво на здравствена заштита која им се обезбедува на затворениците, која е несоодветна и ги става под ризик нивните животи, но се нотира и проблемот со малтретирањето на затвореници и насилството меѓу нив, како и недостатокот на активности и отсуството на затворски персонал и неговата недоволна обученост. Во извештајот, исто така, се опишува дека е забележано и големо присуство на корупција во затворскиот систем во секој аспект (сместување во соодветна ќелија или дозвола за отсуство, пристап до лекови, мобилен телефон или употреба на дрога).

Уште од 2006 година КПТ во неколку наврати ги нагласуваше фундаменталните структурни проблеми, недостатокот на политика за управување, несоодветните постапки за пријавување и систем за следење и недостатокот на управување со персоналот и неможноста на затворскиот персонал да ги извршува своите должности. Наодите на извештајот покажуваат дека е постигнат мал напредок во справувањето со проблемите во казнено-поправниот систем. КПТ го заклучува својот извештај со констатацијата дека „време е владеењето на правото и заштитата на човековите права целосно се спроведат во затворскиот систем“ и Република Македонија „да ги исполни меѓународните обврски и да соработува со КПТ“.³³

Криминал од омраза

Во текот на кампањата за локалните избори, како и за време на оддржувањето на првиот и вториот круг од изборите, повторно беше забележан раст на бројот на инцидентите од омраза. Во текот на октомври Хелсиншкиот комитет регистрираше осумнаесет кривични дела од омраза. Четиринаесет од нив, односно речиси 80 проценти од вкупниот број инциденти регистрирани во октомври се сторени поради политичка припадност или политичко уверување.³⁴

Праксата на оштетување на партиски штабови продолжи, па така десет од инцидентите вклучуваа демолирање на партиски штабови на шест политички партии (четири на ВМРО ДПМНЕ, два на ДУИ, еден на СДСМ, еден на Обединети за Македонија, еден на ГРОМ и еден на БЕСА). Освен тоа, во текот на изборната кампања беа забележани и инциденти кои вклучуваа физичко насилство, а при физички напад беше повреден кандидатот за градоначалник на Општина Шуто Оризари. Вечерта на 15 октомври лице со нож им се закануваше на кандидатот за градоначалник на Општина Карпош и граѓаните насобрани пред партискиот штаб, додека во Свети Николе, брачен пар беше физички нападнат и повреден непосредно по прославата на СДСМ во центарот на градот.

³³ <http://www.libertas.mk/kpt-na-sovetot-na-evropa-konstatira-loshi-uslovi-vo-makedonskite-zatvori/>

³⁴ <http://www.zlostorstvaodomraza.mk/>